

fe’anii garaachatti yeroo boqonnaa tokko illee hin kennineen qaama sana garmalee nyaachisuun cubbuu guddaa ta’e, sammuu illee garmalee sooruun cubbuu guddaa dha. Sammuun masaraa nama guutuu ti; nyaachuu, uffachuu, yookaan rafuu keessatti amala dogoggoraa qabaachuun sammuu irratti dhiibbaa geessisa, jechuunis waan barataan hawwu sana,—leenjii gaarii sammuu,—argachuu isaa ni dhowwa. Qaamni keessaa kam iyyuu yoo xiyyeeffannoo fi kunuunsa malee qoratame, miidhaa isaa gara sammuu tti ni dabarsa. Dargaggoota fayyaa isaanii akkamitti eeggachuu akka qaban barsiisuu keessatti obsi fi jabaatinni guddaan hojii irra ooluu qaba. Isaan dhimma kana irratti akka gaariitti hubannoo argachuu qabu; akka maansaan fi qaamni hundi bifa humna qabeessaa fi sirnaan leenjifameen cimuu, sochii fedhiidhaan yookaan osoo hin beekamin raawwatamu keessatti fayyaan hundarra gaariin akka argamu, sammuu immoo ba’aa qo’annoo obsuu danda’uuf akka jabaatu.” Christian Education, 124.

Hojiin kakuu bara baraa seera Waaqayyoo garaa keenyaafi yaada keenya irratti barreessuudha; garaa keenyaafi yaanni keenya lamaan isaanii iyyuu “masaraa lubbuu keenyaa” keessatti argamu; innis sammuu keenya dha.

“Yaadni dhiiraa yookaan dubartii tokkoo qulqullinaa fi xurii-dhabuu irraa gara badii, mancaatii, fi yakkaatti yeroo tokko keessatti hin buutu. Namaa gara waaqayyummaatti jijjiiruuf, yookaan warra fakkii Waaqayyootiin uumaman gara bineensummaa yookaan seexanummaatti gadi buusuuf yeroo fudhata. Ilaalchaan jijjiiramna. Namni, utuu fakkii Uumaa isaatiin uumamee jiruu, yaada isaa akkasitti barsiisuu danda’a; cubbuun inni duraan jibbu isaaf gammachiisaa ta’a. Akkuma inni dammaqee eeguu fi kadhachuu dhiisutti, akkasuma citadeelaa, jechuunis garaa isaa, eeguu dhiisee, cubbuu fi yakka keessatti hirmaata. Yaadni salphifama; yeroo humnoota naamusaa fi sammuu garboomsuuf barsiifamaa jiruu, akkasumas fedhii foonii hamoo ta’anitti akka bitamu taasisamaa jirutti, mancaatii irraa ol isa kaasuun hin danda’amu. Yaada foonii irratti waraanni yeroo hundumaa geggeeffamuu qaba; nus dhiibbaa qulqulleessituu ayyaana Waaqayyootiin gargaaramuu qabna; ayyaanni sun yaada gara olitti harkisee, wantoota qulqulluu fi xurii-dhaboo irratti xiinxaluuf akka baratu isa godha.” Adventist Home, 330.

“Mataan,” “garaan,” “sammuu” jechuun “masaraa lubbuu” dha. Masaraanis da’oo cubbuun ittiin seenu irraa eeggamuudha.

“Kadhannaa Isaa keessatti Abbaa biraatti, Kiristoos barumsa tokko addunyaadhaaf kenne; innis sammuu fi lubbuu irratti bocamee kaa’amuu kan qabu dha. ‘Kunis jireenya bara baraa ti,’ jedhe, ‘isaan Si Waaqa dhugaa isa tokkicha ta’e akka beekan, Yesuus Kiristoos isa Ati ergites akka beekan.’ Yohannis 17:3. Kun barumsa dhugaa dha. Inni humna ni kenna. Beekumsi muuxannoo Waaqaatii fi Yesuus Kiristoos isa Inni erge nama gara fakkii Waaqaaatti ni geeddara. Inni namatti of irratti mootummaa ni kenna; kaka’umsa fi hawwii uumama gadi aanaa hundumaa humnoota sammuu isa ol aanaa jala ni galcha. Inni isa qabaatu ilma Waaqaa fi dhaaltuu mootummaa waaqaa ni godha. Inni isa sammuu Isa Daangaa Hin Qabne sana wajjin walqunnamtii keessa ni galcha, kuusaa badhaadhina guddaa uumamaa hundumaas isaaf ni bana.” Christ’s Object Lessons, 114.

“Humnoota ol’aanaa” “kaka’umsaafi fedhii amala gadi aanaa” to’achuufii jilbeeffachiisuuf hojii irra ooluu qabu. Humnooti ol’aanaan sammuu keessatti argamu; akkasumas “sammuu Isa Daangaa Hin Qabne waliin walqunnamtiin” “nama bifa Waaqayyoo keessatti ni geeddara.” Yeroo chaappaan nama dhibba afurtamii afur kumaatiif kaa’amu keessatti, garee tokko keessatti bifa bineensichaa ni uumama; garee kaan keessatti immoo bifa Kiristoos ni uumama. Wanti geeddarama sana raawwatu walitti hidhamiinsa sammuuwaniiti. Warri akka Phaawulos ibsetti sammuu foonii qaban, bifa foonii—bineensichaa—ni ijaaru. Warri sammuu Kiristoos argatan immoo bifa Kiristoos ni ijaaru. Waadaan kakuu sanaa yeroo jijjiiramaatti sammuu Kiristoos argachuu akka dandeenyuudha; utuma hundi keenya sammuu fooniitiin dhalannee jirru iyyuu.

Yaadni kun isin keessa haa ta’u; yaadni sunis isa Kiristoos Yesuus keessa ture dha: Inni bifa Waaqayyoo keessa utuu jiruu, Waaqayyo wajjin walqixa ta’uun saamicha akka ta’etti hin lakkoofne; garuu ulfina ofii isaa irraa duwwaa of godhee, bifa garbaa fudhatee, fakkaattii namootaa keessatti ta’e; akka namaatti mul’atee argamnaa, of gad deebisee, hamma du’aatti, jechuunis hamma du’a fannoo irratti ta’utti abboomamaaf ta’e. Filipisiyus 2:5–8.

Akkuma Kiristoos akka ta’e, nisis yaada Kiristoos of keessaa qabaachuu qabna; sababni isaas fakkiisa Isaatiin uumamneerra. Garuu yaada sana hin qabnu; yaada foonii, cubbuutti gurguramne qabna.

Kanaaf, warra Kiristoos Yesuus keessa jiran irratti ammaan asitti firdiitti hin jirre; warri akka qaamaatti utuu hin taane akka Hafuuraatti deddeebi’an. Seerri Hafuura jireenyaa kan Kiristoos Yesuus keessa jiru, seera cubbuu fi du’aa irraa na bilisa baaseera. Wanti seerri gochuu hin dandeenye, sababii inni karaa qaamaatiin dadhabaa tureef, Waaqayyo Ilma ofii isaa bifa qaama cubbamaa fakkaatuun ergee, cubbuudhaafis, cubbuu qaama keessatti irratti murteesse; kunis qajeelummaan seeraa nu keessatti akka raawwatamuuf, nu warra akka qaamaatti utuu hin taane akka Hafuuraatti deddeebi’aniif. Warri akka qaamaatti jiran waan qaamaa yaadu; warri akka Hafuuraatti jiran immoo waan Hafuuraa yaadu. Yaadni qaamaa du’a; yaadni Hafuuraa garuu jireenyaa fi nagaa dha. Sababni isaa, yaadni qaamaa Waaqayyotti diinummaa dha; seera Waaqayyootiif hin bitamu, dhugumaanis bitamuu hin danda’u. Kanaafuu warri qaama keessa jiran Waaqayyo gammachiisuu hin danda’an. Isin garuu Hafuura keessa jirtu malee qaama keessa hin jirtan, yoo Hafuurri Waaqayyoo isin keessa jiraate. Namni tokko Hafuura Kiristoos yoo hin qabaanne, inni kan isaa miti. Kiristoos yoo isin keessa jiraate immoo, qaamni cubbuu irraa kan ka’e du’aa dha; Hafuurri garuu qajeelummaa irraa kan ka’e jireenya dha. Roomaa 8:1–10.

Kan Hafuuraa ta’uun jireenya; kan foonii ta’uunis du’a. Foon uumama gadi aanaa dha; inni madda miiraa keenyaati. Uumamni gadi aanaan kan foonii, uumama ol’aanaa ta’een bulfamuu qaba; kunis fedhii keenya Hafuura Qulqulluuf bitamuu keessa hojii irra oolchuudhaan raawwatama. Sammuun keenya inni ol’aanaan kan foonii asuma amma geeddaramuu danda’a; garuu uumamni keenya gadi aanaan gara dhufaati lammaffaa keessatti geeddaramuuf eeguu qaba.

Uleen lamaan Hisqi’eelis ulee tokko akka dallaa iddoo itti fakkeeffamee jiru adda baasa, ulleen sunis xumura isaa bara 1798tti ga’e. Inni waggoota kuma tokkoo fi dhibba lamaa fi jahaatamaan waraanni waaqeffannaa sobaa wajjin lolaa mooraa sana miidhuudhaan, akkasumas waggoota kuma

mana qulqullummaa waggaa afurtamii jahaa akeeke; garuu inni achumatti xumurame; sababiin isaas akka hundeeetti foon Kiristoos of irratti fudhate bakka bu'a ture; foon Isaas hundeeffama addunyaa irraa jalqabee ajjeefameera. Manneen qulqullummaa hundinuu mallattoolee wal jijjiiramaniidha; hundeeffamni waggoota afurtamii jahaa bara 1798 keessatti foon namaa Isaa adda baasa; xumuramni waggoota afurtamii jahaa sanaa bara 1844 keessatti immoo Waaqummaa Isaa adda baasa.

1798 ପରମ୍ପରା ଯେ ସହି ସନୋଦଳ ପଦବଳିତ ହୋଇଥିଲା, ସହିତ ଇଶ୍ଵରଙ୍କ ପବିତ୍ରତାକୁ ନୁହେଁ; ଯଦିଓ ସହି ସମୟକ୍ରମରେ ଇଶ୍ଵରଙ୍କ ପବିତ୍ରତାକୁ ପଦବଳିତ ହେଉଥିବା ବୋଲି ପ୍ରତିନିଧିତ୍ଵ କରାଯାଇଥିଲା, ତଥାପି ସହି ପଦବଳନ ଦକ୍ଷିଣ ରାଜ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକରୀ ହେଉଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ଇଶ୍ଵର ନିଜ ପବିତ୍ରତାକୁ ଏବଂ ନାମ ସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ଯତ୍ନଶୀଳତାକୁ ଚୟନ କରିଥିଲେ। ଯେ ସହି ସନୋଦଳ ପଦବଳିତ ହୋଇଥିଲା, ସହିତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟତାକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ଵ କରୁଥିଲା; ସହିତ ଦେହକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ଵ କରୁଥିଲା।

Yommuu Addaamii fi Hewaan cubbuu hojjetanitti, “yeroo torba” jechuun waggaa kuma torbaa ilmaan namaa cubbuudhaan miidhamee gad dhiibbamaa turuu jalqabe. Yeroo sanaa, Hoolaan hundeeffama biyya lafaatii jalqabee irraa ajjeefame, qullummaa cubbamaa ilmaan namaa haguuguuf gogaa hoolaa kenne. Yommuu gad dhiibbamuun ilmaan namaa bara 1798 keessatti xumurametti, Hoolaan inni hundee fi ijaaraa bakka bu’iinsa mana qulqullummaa qulqulleeffame hundumaa ta’e, ammas ajjeefame. Achittis mootummaa kaabaa fi mana qulqullummaa namaa isa ach keessatti bakka buufame xumurame.

1798 jechuun mormitichi Kiristoos sobaa kan antikiristii ta’e, erga waggoota raajii sadii fi walakkaa dhugaa-baatuu isaa kan seexanaa kennee booddee, yeroo ajjeefame ture; dhugaa-baatuun sunis humna argachuu isaa bara 538 keessatti jalqabe, innis qophii waggoota soddoma bara 508 keessatti jalqabameen dura bu’ee ture. Kunis qophii waggoota soddoma Kiristoos kan dhaloota Isaa irraa jalqabee hanga yeroo humna itti argatetti xumurame—yeroo Inni cuuphametti—fakkeenya sobaa kan seexanaa ture; achii booddees Inni hanga yeroo Hoolaan hundee biyya lafaatii irraa ajjeefame fannifamutti waggoota dhugaa sadii fi walakkaaf dhugaa-baatuu Isaa kenne. Ergasii abdiin Isaa, mana qulqullummaa sana erga diigamee booddee guyyaa sadi keessatti akka isa kaasuu, guutame.

Inni mana qulqullummaa qaama Isaa ol kaasuu kan ture, humni du’aa ka’uu raawwate humna waaqayyummaa Isaa ture; waaqayyummaan Isaa fannifamuu irratti hin duune, namummaan Isaa garuu fannoo irratti du’e; Waaqni du’uu akka hin dandeenyeef.

“Ani du’aa ka’umsaa fi jireenyaa ti’ (Yohaannis 11:25). Inni, ‘Ani jireenya koo nan kenna, akka deebisee fudhadhuuf’ (Yohaannis 10:17) jedhee dubbate, jireenya of keessatti qabuun awwaala keessaa ba’e. Namummaan du’e; waaqayyummaan garuu hin duune.

Waaqayyummaa Isaa keessatti, Kristos hidhaa du’aa cabsuuf humna qaba ture. Inni akka of keessatti jireenya qabu, isa fedhe immoo jireenyatti kaasuu danda’u ni labsa.” Selected Messages, book 1, 301.

Bara 1798tti mana qulqullummaa namaa, jechuunis loltoota “mootummaa kaabaa”, xumura irra ga’e; sababiin isaas inni akka mallattoo uumama gadi-aanaa ta’etti hanga du’aa ka’uutti yeroo Dhufaatii Lammaffaatti jijjiiramuu hin dandeenye. Haa ta’u malee, inni hundee waggoota

afurtamii jaha sanaa adda baase; yeroo Kiristoos mana qulqullummaa kaase ijaare, isa jijjiiramuu danda’u, kan mootummaa kibbaatiin bakka bu’ame, isa humnoota ol-aanaa sammuu kan mallattoo ture, kan cubbamaan tokko yeroo qajeelchifamu battalumatti jijjiiramu.

“Bu’uura Kiristoos mataan Isaa kaa’e irratti ergamoonni waldaa Waaqayyoo ijaaranii turan. Caaffata Qulqullaa’o keessatti fakkeenya mana qulqullummaa ijaaru yeroo baay’ee ijaarsa waldaa ibsuuf ni fayyada. Zakaariyaas Kiristoosin Damee mana qulqullummaa Gooftaa ijaaru jedhee waama. Inni Namoota Ormaa hojii kana keessatti akka gargaaran dubbata: ‘Isaan fagoo jiran dhufanii mana qulqullummaa Gooftaa keessatti ni ijaaru;’ Isaayaas immoo, ‘Ilmaan alagootaa dallaa kee ni ijaaru’ jedhee labsa. Zakaariyaas 6:12, 15; Isaayaas 60:10.”

Phexiros waa’ee ijaarsa mana qulqullummaa kanaa yeroo barreessu, Phexros akkana jedha: “Isatti dhufaa, akka dhagaa jiraataa namootaan dhuguma tuffatameetti, garuu Waaqayyoon filatamee ulfina guddaa qabuutti, isinis akka dhagoota jiraatooti mana hafuuraa, lubummaa qulqulluu, aarsaa hafuuraa karaa Yesuus Kiristoosiin Waaqayyoo duratti fudhatamaa ta’e dhi’eessuuf ijaaramtu.” 1 Phexros 2:4, 5.

“Bakka dhagaa keessaa biyya Yihudootaa fi Ormootaa keessatti ergamoonni hojjetan; dhagaa buqqisanii hundee irra kaa’amuuf ni fidu turan. Phaawulos xalayaa isaa keessatti warra Efesoonitti amananiitti, ‘Egaa isin amma si’achi alagootaa fi keessummoota miti; garuu qulqulloota wajjin lammiilee tokko, mana Waaqayyoo keessaa namoota taataniittu; hundee ergamootaa fi raajota irra ijaaramtaniirtu; Yesuus Kiristoos mataan Isaa jechuunis dhagaa golee isa guddaa dha; Isa keessatti ijaarsi hundi walitti sirriitti qabamee mana qulqullummaa mootummaa Gooftaa keessatti ni guddata; Isa keessatti isinis Hafuuraan iddoo jireenya Waaqayyoo taatanii walitti ni ijaaramtu’ jedhe.” Efesoon 2:19–22.

Akkasumas akkana barreesse: “Akka ayyaanni Waaqayyoo anaaf kennameetti, ani akka ijaaraa ogessaatti hundee kaa’eera; inni biraan immoo isa irratti ijaara. Garuu namni hundinuu akkamitti isa irratti akka ijaaru of eeggannoo haa godhu. Hundee kan kaa’ame irraa kan hafe hundee biraa namni tokko illee kaa’uu hin danda’u; hundeen sunis Yesuus Kiristoos. Amma namni tokko hundee kana irratti warqee, meetii, dhagaa gatii guddaa qabu, muka, margaa gogaa, citaa yoo ijaare, hojii namni hundinuu hojjete ni mul’ata; guyyaan sun ni ibsaatii, inni ibiddaan waan mul’ifamuuf; ibiddichis hojii tokkoon tokkoon namaa akkam akka ta’e ni qora.” 1 Qorontos 3:10–13.

“Ergamoonni bu’uura mirkanaa’aa irratti ijaaran; innis Kattaa Bara-Baraati. Gara bu’uura kanaatti dhagoota addunyaa keessaa qotanii baasaniid fidan. Ijjoon ijaartotaa gufuu malee hin hojjenne. Hojii isaanii mormiin diinota Kiristoosiin baay’ee rakkisaa ta’e. Isaan warra bu’uura sobaa irratti ijaaranii jiran keessaa jibba amanti, loogii, fi jibba isaaniin falmachuu qabu turan. Namoonni baay’een akka ijaartota mana waldaa hojjetan warra bara Nahimiyaasitti dallaa ijaaran wajjin wal fakkeeffamuu danda’u; waa’ee isaanii akkas jechuun barreeffameera: ‘Warri dallaa sana ijaaranis, warri ba’aa ba’anis, warri ba’aa fe’anis, tokkoon tokkoon isaanii harka isaa tokkoon hojii hojjetaa, harka kaaniin immoo meeshaa waraanaa qabatee ture.’ Nahimiyaas 4:17.” Hojii Ergamootaa, 595, 596.

Nuti itti aanu keessatti qorannaa kana itti fufna.

Kufaatiin namichaa samii guutuu gaddaan guute. Addunyaan Waaqayyo uume abaarsa cubbuutiin mancaafamtee, uumamota gadadoo fi du'atti murteeffamaniin keessa jiraatamte. Warra seera cabsan sanaaf baqannaa tokkollee hin mul'anne. Ergamoonni faarfannaa isaanii dhaaban. Guutummaa mana mootummaa samii keessatti badiisa cubbuun geessiseef boo'ichi ture.

“Imi Waaqayyoo, Ajajaa ulfina-qabeessa samii, sanyii kufeef garaa laafeen tuqame. Garaan isaa yeroo rakkina addunyaa bade sanaa isa duratti ol ka'etti, gara-laafina daangaa hin qabneen socho'e. Garuu jaalalli Waaqummaa karoorra nama itti furu qopheessee ture. Seerri Waaqayyoo cabee jiru lubbuu cubbamaa gaafata ture. Uumama hundumaa keessatti namaaf bakka bu'ee gaaffii isaa guutummaatti deebisuu kan danda'u tokko qofa ture. Seerri Waaqayyoo akkuma Waaqa mataa isaatii qulqulluu ta'eef, yakka isa cabsuu sanaaf araara buusuu kan danda'u Waaqa wajjin wal qixa ta'e tokko qofa ture. Kiristoos qofatu nama kufe abaarsa seeraa jalaa furuudhaan ammas samii wajjin walii galtee keessa isa deebisuu danda'e. Kiristoos cubbuu—cubbuu Waaqa qulqulluu duratti akka malee jibbisiisaa ta'e, kan Abbaa fi Ilma Isaa addaan baasuuf dirqama ta'e—sanaa keessaa yakkaa fi salphina isaa of irratti fudhata ture. Kiristoos sanyii bade baraaruuf hamma gadi-fageenya gadadootti gad bu'a ture.”

“Inni Abbaan duratti maqaa cubbamaa keessatti kadhate; yeroo sanatti loltoonni samii guutuun bu'aa isaa eeggachaa fedhii cimaa jechoonni ibsuu hin dandeenyeen guutamani turan. Walii-mariin iccitii sanaa yeroo dheeraaf itti fufe—‘marii nagaa’ (Zakaariyaas 6:13) ilmaan nama kufaniif. Karoorra fayyinaa uumama lafaa dura kaa'ame ture; Kiristoos ‘Hoolicha hundee biyya lafaa irraa qalame’ (Mul'ata 13:8) waan ta'eef; ta'us Ilma Isaa sanyii yakka qabeessaaf akka du'uuf kennuun Mootii koonyaa guutuu birattis qabsoo ture. Garuu, ‘Waaqayyo akkasitti addunyaa jaallate; akka namni isa amanu hundinuu jireenya bara baraa qabaatu malee hin badneef Ilma isaa tokkicha dhalate kenne.’ Yohannis 3:16. Yaa iccitii furii! yaa jaalala Waaqayyoo addunyaa isa Isa hin jaallanneef qabu! Eenyutu gadi fageenya jaalala sanaa isa ‘beekumsa caalu’ beekuu danda'a? Yaadni hin duune bara baraan ittuma fufee iccitii jaalala hubatamuu hin dandeenye sanaa hubachuuf yeroo carraaqu, dinqisiifannaa fi waaqeffannaan guutamani ni ta'u.”

“Waaqayyo Kiristoosiin mul'ifamuuf ture, ‘biyya lafaa ofitti araarsuuf.’ 2 Qorontos 5:19. Namni cubbuudhaan akkasitti gad bu'ee waan tureef, ofiin isaa isa uumamni isaa qulqullinaa fi gaarummaa ta'e wajjin walii galuu hin dandeenye. Garuu Kiristoos nama mootummaa seeraa jala murtaa'uu irraa erga furee booda, humna waaqayyummaa kennee carraaqii namaa wajjin akka walitti hidhatu gochuu danda'a ture. Akkasumaanis gara Waaqayyotti qalbii jijjiirranjaa fi Kiristoositti amantiidhaan ijoolleen kufan Addaam ammas yeroo tokko ‘ijoollee Waaqayyoo’ ta'uu danda'u. 1 Yohannis 3:2.” Abbootii Biyyaatii fi Raajota, 63, 64.